

**Selectieadvies archeologische monumentenzorg
Gemeente Loon op Zand**

**Van Lierpark, Gemeente Loon op Zand (NB)
2022-05/07 - Inventariserend Veldonderzoek
d.m.v. Proefsleuven - OM-nr.: 5258783100**

**Voorlopige resultaten veldonderzoek
(adviesdocument)**

De Steekproef

	Naam	Afdeling/bedrijf	Datum	Paraaf
Opsteller	Juan van der Roest	senior archeoloog, gemeente 's-Hertogenbosch afdeling SO/Erfgoed	31-05-2022	
Controle	Stefan Molenaar	senior archeoloog, gemeente 's-Hertogenbosch afdeling SO/Erfgoed	31-05-2022	SM
Controle Gemeente Loon op Zand	Loek Schaerlaeckens	adviseur Ruimtelijke Procedures afd. Ruimtelijke Ontwikkeling gemeente Loon op Zand	9-06-2022	LS

1 Inleiding

In opdracht van *Jansen Bouwontwikkeling* heeft De Steekproef van 16 t/m 20 mei 2022 een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd in het plangebied Van Lierpark te Loon op Zand. Aanleiding is de voorgenomen nieuwbouw van 92 woningen op het terrein en de daartoe noodzakelijke bestemmingsplanwijziging. De voorgenomen bodemingrepen kunnen leiden tot aantasting van eventueel aanwezige archeologische waarden. Op basis van vooronderzoek (De Steekproef 2019 en 2021) had de gemeente Loon op Zand het besluit genomen om een proefsleuvenonderzoek (IVO-P) uit te laten voeren.

De gemeente Loon op Zand is - als bevoegde overheid - nu gevraagd een adviesdocument met de voorlopige resultaten van het veldwerk te beoordelen en alvast een selectieadvies op te stellen; dit met name ten behoeve van de lopende bestemmingsplanwijzigingsprocedure. Het document is daartoe voorgelegd aan de afdeling SO/Erfgoed van de gemeente 's-Hertogenbosch.

2 Archeologisch onderzoek

De Steekproef heeft de voorlopige resultaten van het proefsleuvenonderzoek gerapporteerd in het adviesdocument:

Veenstra, J.B., 2022: Loon op Zand, Van Lierpark, Gemeente Loon op Zand (NB) - 2022-05/07 - Inventariserend Veldonderzoek d.m.v. Proefsleuven - OM-nummer: 5258783100 - Voorlopige resultaten veldonderzoek - 23 mei 2022.

2.1 Onderzoeksmethode

Het onderzoek is uitgevoerd conform het PvE (Rap 2021) en de KNA v. 4.1, BRL 4000, protocol 4003 Inventariserend Veldonderzoek Proefsleuven.

Het puttenplan uit het PvE bleek niet overal uitvoerbaar. Er is een gewijzigd puttenplan opgesteld, dat is goedgekeurd door de adviserend archeoloog van de gemeente (Van der Roest, 17 mei 2022). In veel gevallen moesten de locaties van sleuven worden aangepast vanwege de huidige indeling van de percelen in paardenweides. Ter plekke van sleuf 12 bleken grote bomen aanwezig waardoor niet alleen de sleuf niet kon worden aangelegd, maar zelfs dat dat deel van het onderzoeksgebied niet onderzocht kon worden. In eerste instantie is de mogelijkheid bekeken om sleuf 12 te verplaatsen naar het O. of W. Ten W. lagen echter nog de funderingen van de enkele jaren geleden gesloopte schoenenfabriek, waardoor aanleg hier niet mogelijk was. Ten O. is een asbestverontreiniging aanwezig. Uiteindelijk is een proefsleuf van 4 bij 2 m aangelegd ten ZW van de oorspronkelijke locatie. Omdat hier ook funderingen aanwezig waren, kon de sleuf niet groter worden aangelegd.

2.2 Resultaten en conclusie onderzoek (verkort)

Er zijn alleen sporen gevonden in de vorm van sloten en greppels. Deze sporen hielden verband met het gebruik van het terrein als akkergrond (esdek) en de bijbehorende percelering. In de sleuven 4, 6 en 7 kon een deel van de greppels rechtstreeks in verband worden gebracht met de ontginning van het terrein en het gebruiksklaar maken ervan als akker (esgreppels). Met name in sleuf 4 was duidelijk zichtbaar dat de greppels verband hielden met de verspitting van de oorspronkelijke bodem. Niet alle sloten en greppels konden worden gedateerd, maar een datering vanaf de Late Middeleeuwen t/m de gehele Nieuwe Tijd is aannemelijk. Aardewerkscherven uit de demping van spoor 1 dateren deze demping in de 17^e of 18^e eeuw. Aangezien spoor 1 werd afgedekt door het esdek, is geconcludeerd dat dit deel van de es (rondom sleuf 8) pas in de 17^e of 18^e eeuw in gebruik is genomen.

Wat betreft inhoudelijke kwaliteit scoort de vindplaats *laag*. Ontginningsgreppels en perceelsloten zijn zeer algemeen voorkomend; er is geen sprake van zeldzaamheid. De informatiewaarde scoort *middeelhoog*: de oriëntatie van de greppels geeft informatie over de ontginning en het gebruik van het gebied mogelijk vanaf de Late Middeleeuwen, maar met name gedurende de Nieuwe Tijd. Op ensemblewaarde en representativiteit scoort de vindplaats *laag* omdat greppels en sloten uit de Late Middeleeuwen en Nieuwe Tijd algemeen voorkomen en op bijna elke willekeurige plek gevonden kunnen worden. Wanneer alle scores bij elkaar opgeteld worden, blijkt dat de vindplaats *niet* behoudenswaardig is.

2.3 Advies De Steekproef

De Steekproef gaat ervan uit dat op basis van de huidige stand van zaken kan worden geconcludeerd dat de bodemopbouw in een deel van het onderzoeksgebied sterk is verstoord. In andere delen is de bodem minder diep verstoord en is een deel of soms zelfs de gehele natuurlijke bodemopbouw be-

waard gebleven onder een esdek. De gevonden sporen bestaan alleen uit sloten en greppels die kunnen dateren vanaf de Late Middeleeuwen. De sporen die op basis van aardewerkscherven konden worden gedateerd, dateren uit de 17^e of 18^e eeuw of later. Er zijn geen aanwijzingen gevonden voor de aanwezigheid van oudere archeologische resten in het plangebied.

In het nog op te stellen conceptrapport zal een (definitief) selectie-advies worden opgenomen. Op basis van de resultaten van het veldwerk kan nu al worden gemeld dat zal worden geadviseerd in het onderzoeksgebied *geen* archeologisch vervolgonderzoek uit te laten voeren.

3 Beoordeling adviesdocument namens/door de Gemeente Loon op Zand

Het document is goed opgesteld en geheel in lijn met hetgeen eerder door de adviseur van de gemeente (Van der Roest) met de opgravingsleider, dhr. Hans Veenstra in het veld was doorgesproken. Het bevat voldoende informatie om tot een goed (voorlopig) advies te komen en maakt een besluit hierover mogelijk. Het adviesdocument *Voorlopige resultaten veldonderzoek* kan daarom - *zonder zwaarwegende op- of aanmerkingen* - worden goedgekeurd.

3.1 Selectieadvies Gemeente Loon op Zand

Gezien het voorgaande kan de gemeente instemmen met de (algemene) inhoud en strekking van het adviesdocument van De Steekproef.

De gemeente neemt dan ook het advies van De Steekproef over om in dezen *geen* vervolgonderzoek noodzakelijk te achten. Dit houdt in dat in principe het plangebied vrijgegeven kan worden voor ontwikkeling.

Zoals verder met dhr. Veenstra is afgesproken, kan de evaluatiefase (zie PvE) worden overgeslagen en kan direct worden begonnen met het opstellen van het standaard eindrapport IVO-P. We gaan er daarbij wel vanuit dat de uiteindelijke resultaten *niet of nauwelijks* afwijken van de voorlopige resultaten.

Ook stelt de gemeente nadrukkelijk dat het advies van De Steekproef uit het vooronderzoek (Rap, Exaltus en Tulp 2021) aangaande het mogelijk alsnog - *en te allen tijde* - kunnen voorkomen van zogenaamde 'toevalsvondsten' in vrijgegeven of vrij-te-geven delen van het plangebied en de wettelijk gezien juiste wijze van omgang daarmee, van kracht blijft:

In alle gevallen blijft onverminderd van kracht dat indien bij toekomstig graafwerk archeologische vondsten worden gedaan of archeologische grondsporen worden aangetroffen, hiervan direct melding dient te worden gemaakt ... conform de Erfgoedwet, art. 5.10 & 5.11. Wij adviseren dit te doen bij de gemeente Loon op Zand.

Het adviesdocument *Voorlopige resultaten veldonderzoek* is bij dezen goedgekeurd en kan als deel van de onderbouwing bij de lopende bestemmingsplanwijzigingsprocedure VOBP *Bestemmingsplan Van Lierpark* worden gebruikt.

Burgemeester en wethouder van Loon op Zand

OVERWEGINGEN:

Gezien de hiervoor opgenomen beoordeling inhoudende dat het uitgevoerde onderzoek verricht is conform de gestelde eisen en gebruikelijke methoden. Het uitgevoerde onderzoek voldoende is om een besluit te nemen.

BESLUITEN:

Dat ingestemd kan worden met het uitgevoerde onderzoek en dat het plangebied vrij kan worden gegeven. Bij dit besluit is wel meegenomen dat de uiteindelijke resultaten van het eindrapport niet of nauwelijks afwijken van de voorlopige resultaten. De definitieve versie van het rapport dient nog wel een keer formeel voorgelegd te worden.

Verder neemt de gemeente wel al het advies van BAAC over aangaande het mogelijk voorkomen van zogenaamde toevalsvondsten en de wettelijk gezien juiste omgang daarmee:

In alle gevallen blijft onverminderd van kracht dat indien bij toekomstig graafwerk archeologische vondsten worden gedaan of archeologische grondsporen worden aangetroffen, hiervan direct melding dient te worden gemaakt conform de Erfgoedwet, art. 5.10 & 5.11. Melding kan in de praktijk het beste direct plaatsvinden bij de gemeente Loon op Zand.

Het college van burgemeester en wethouders,
namens het college,
het hoofd van de afdeling Ruimtelijke Ontwikkeling,

P.H.M. Bexkens

